

GDYŃSKI KURIER

NIEPODLEGŁEJ

GDYNIA
moje miasto

11 LISTOPADA – SYMBOLICZNA DATA

Data 11 listopada jest bardzo symboliczna. To właśnie tego dnia w Polsce obchodzimy dzień odzyskania niepodległości po ponad stu latach rozbiorów, niewoli i panowania zaborców na naszych ziemiach.

Odrodzenie państwa polskiego zaczęło się pod koniec października 1918 roku, ale to właśnie dzień 11 listopada jest dniem szczególnym i wyjątkowym. Tego dnia o godzinie 11 zaczęło obowiązywać zawieszenie broni na frontach pierwszej wojny światowej. Tego samego dnia podpisano w wagonie kolejowym w miejscowości Compiègne rozejm pomiędzy Niemcami, a państwami ententy. W końcu zakończyła się największa wojna jaką znała ludzkość. Wojna, która z ofiarami cywilnymi i chorymi na grype „hiszpankę” pochłonęła bez mała 100 milionów ludzi. Wojna ta była tragedią dla świata, ale była też jutrzanką wolności dla nas.

I wreszcie 11 listopada w Warszawie komendantowi Józefowi Piłsudskiemu została powierzona przez Radę Regencyjną kontrola nad wojskiem. Ciągi zdarzeń z przełomu października i listopada 1918 roku jakie miały miejsce na terenach zamieszkałych przez Polaków, dalej nie predysponowały do mówienia o Polsce. Walki i zabiegi polityczne o kształt Polski trwały nieprzerwanie do 1921 roku i obejmowały ziemię po-

znańską, Górny Śląsk, Śląsk Cieszyński, Warmię, Mazury oraz kresy wschodnie. Każde państwo i każdy naród potrzebuje symbolu i jakiejś symbolicznej daty założycielskiej. Z tego też powodu symbolem niepodległości jest dzień 11 listopada. Co ciekawe datę tę zatwierdzono dopiero ustawą z 23 kwietnia 1937 roku. Symbol wskazujący każdemu Polakowi, że mimo niesprzyjających czasów nadzieja umiera ostatnia, a wysiłkiem całego społeczeństwa, krwią i pracą można dokonać teoretycznie niemożliwego.

Jędrzej Moraczewski napisał o odzyskaniu niepodległości tak:

„Niepodobna oddać tego upojenia, tego szalu radości, jaki ludność polską w tym momencie ogarnął. Po 120 latach przysłyszy kordony. Nie ma „ich”. Wolność! Niepodległość! Zjednoczenie! Własne państwo! Na zawsze! Chaos? To nic. Będzie dobrze. Wszystko będzie, bo jesteśmy wolni od pijawek, złodziei, rabusiów, od czapki z bączkiem, będziemy sami sobą rządzący. (...) Cztery pokolenia nadaremno na tę chwilę czekały, piątę doczekali.”

11 LISTOPADA – DZIEŃ SZCZEGÓLNY NA ŚWIECIE

11 listopada obchodzony jest w naszym kraju jako Święto Niepodległości, ale jest to także dzień szczególny dla wielu narodów na świecie.

We Francji dzień 11 listopada jest obchodzony jako kolejna rocznica rozejmu z Niemcami, jak już wspomnieliśmy, podpisanego w wagonie kolejowym w Compiègne. Francja w wyniku pierwszej wojny straciła bowiem ponad 6 milionów ludzi.

W krajach Brytyjskiej Wspólnoty Narodów, dzień 11 listopada jest obchodzony jako Dzień Pamięci (ang. Remembrance Day), na cześć wszystkich poległych żołnierzy pochodzących z Krajów Wspólnoty. W dniu dzisiejszym o godzinie 11.00 przez dwie minuty oddany będzie hołd ponad 3 milionom ofiar. Podobne obchody są przeprowadzane w Belgii.

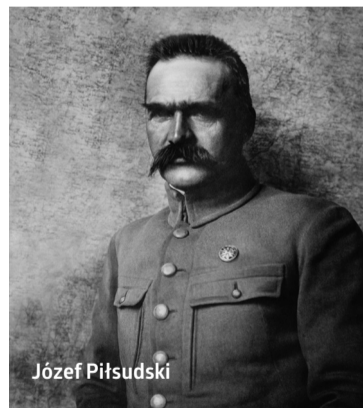
W Stanach Zjednoczonych od 1919 roku, dzień 11 listopada jest federalnym świętem, ustanowionym przez prezydenta Woodrowa Wilsona i nosi nazwę Dnia Weterana. Tego dnia Amerykanie oddają cześć wszystkim weteranom służącym swojemu krajowi. Oczywiście dziś nie ma już wśród nas weteranów pierwszej wojny światowej, ale to właśnie pod wpływem tego wydarzenia obchodzi się to święto. Prezydent Dwight Eisenhower ustanowił ten dzień świętem narodowym pod nazwą Dzień Weteranów proklamacją z 1 czerwca 1954 roku.

Łącznie na wszystkich frontach pierwszej wojny światowej zginęło bądź odniosło rany 37,5 miliona żołnierzy.

Podpisanie rozejmu w Compiègne w 1918

DZIEJE OBCHODÓW NARODOWEGO ŚWIĘTA NIEPODLEGŁOŚCI

Józef Piłsudski

W 1919 roku nie było możliwości wspólnego celebrowania Święta Niepodległości w kraju. Pamiętajmy o tym, że jeszcze trwały walki z bolszewikami na wschodzie, sytuacja na Śląsku nie była ustalona, a dopiero 11 lipca następnego roku ludność Warmii i Mazur miała zadecydować o przyszłości tych ziem. Dopiero w następnym roku, pierwszy raz upamiętniono odzyskanie niepodległości, mimo, że walki z bolszewikami trwały nadal, a do podpisania traktatu w Rydze było jeszcze sporo czasu.

14 listopada, a nie jakby mogło się wydawać trzy dni wcześniej, uhonorowano Naczelnego Wodza Józefa Piłsudskiego buławą marszałkowską za wkład w zwycięską walkę na wschodzie. Zresztą uroczystość ta miała czysto wojskowy charakter.

Przez kolejne lata i nawet po przewrocie majowym, w wyniku którego do władzy doszedł obóz Piłsudskiego, dzień 11 listopada nie był świętem państwowym. Range tę zyskał dopiero wraz z ustawą nr 33 z dnia 23 kwietnia 1937, której artykuł pierwszy stanowił następująco: „Dzień 11 listopada, jako rocznica odzyskania przez Naród Polski niepodległego bytu państwowego i jako dzień po wsze czasy związany z wielkim imieniem Józefa Piłsudskiego, zwycięskiego Wodza Narodu w walkach o wolność Ojczyzny – jest uroczystym Świętem Niepodległości.”

Jak łatwo zauważyć, do czasu wybuchu drugiej wojny światowej tylko dwa razy obchodzono Święto Niepodległości w II Rzeczypospolitej. Od czasu zajęcia Polski przez III Rzeszę i Związek Sowiecki, święto to było zakazane pod groźbą kary śmierci na terenach zajętych przez Rzeszę lub zsyłką na tereny zajęte przez ZSRS. Oczywiście niezłomny duch walki i pamięć o roku 1918 nadal trwał. Przygotowywano potajemnie obchody kolejnej rocznicy odzyskania niepodległości łącznie z pojawiającymi się na murach Warszawy napisami „Polska żyje”, „Polska zwycięży”, „Polska walczy”,

„Jeszcze Polska nie zginęła”, „11.XI.1918”, a po 1942 roku znak kotwicy czyli Polski Walczącej. Oprócz murali wydawano konspiracyjne gazety, w których przypomniano umęczonemu narodowi dzień 11 listopada.

Od 1945 roku, nowa władza musiała poradzić sobie z dniem 11 listopada, który jednoznacznie kojarzony był z II Rzeczypospolitą i postanowiła ustanowić własne święto 22 lipca czyli Narodowe Święto Odrodzenia Polski, odbywające się w rocznicę ogłoszenia Manifestu PKWN. Oczywiście święto 11 listopada zostało automatycznie skreślone. Ci, którzy w latach 1945-1980 próbowali świętować mogli liczyć się z represjami władzy ludowej. Wyjątek od reguły stanowił czas, zwany „karnawałem solidarności”. Wtedy to, tj. w roku 1980 i 1981 za czasów pierwszej Solidarności przywrócono świętu należną mu rangę. Od wprowadzenia stanu wojennego, aż do 1988 roku władza ludowa z powrotem represjonowała ludzi, za świętowanie niepodległości w listopadzie. Dopiero na fali gorbaczowskiej odwilży, Sejm PRL ustawą z 15 lutego 1989 powrócił do przedwojennej tradycji uchwalając „Narodowe Święto Niepodległości” jako dzień wolny od pracy.

Od tego czasu, najwyższe władze państwowe obchodzą na placu imienia marszałka Józefa Piłsudskiego, przed Grobem Nieznanego Żołnierza, uroczystości związane z uczczeniem odzyskania przez Polskę Niepodległości.

Defilada z okazji Święta Niepodległości, w ul. 10 Lutego, 11.11.1938 r.

KALENDARIUM

7.X Ogłoszenie niepodległości Polski przez Radę Regencyjną

19.X powstanie Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego

23.X Powołanie rządu Józefa Świeżyńskiego

28.X Postawienie polscy do parlamentu austriackiego powołali Polską Komisję Likwidacyjną dla Galicji i Śląska Cieszyńskiego, która przejęła władzę nad Galicją

30.X Rada Narodowa Księstwa Cieszyńskiego proklamowała przynależność państwową do Polski

31.X-1.XI Początek walk ukraińsko-polskich we Lwowie.

6-7.XI W Lublinie powstał Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej z Ignacym Daszyńskim na czele.

9.XI Rewolucja w Berlinie. Abdykacja cesarza Wilhelma II.

10.XI Powrót do Warszawy Józefa Piłsudskiego z więzienia w Magdeburgu. Początek rozbrajania żołnierzy niemieckich na ulicach Warszawy. Generał Hans von Beseler formalnie przekazał władzę Radzie Regencyjnej.

11.XI Compiègne, podpisano zawieszenie broni między aliantami a Niemcami. Cesarz Karol I zrzeka się praw monarszych w Austrii. Rada Regencyjna przekazała naczelne

dowództwo Wojsk Polskich Józefowi Piłsudskiemu. Po jego pertraktacjach z Centralną Radą Żołnierską wojska niemieckie zaczęły wycofywać się z Królestwa Polskiego. W ciągu siedmiu dni ewakuowano ok. 55 tys. żołnierzy niemieckich

12.XI W Poznaniu utworzono Tymczasową Naczelną Radę Ludową. Proklamowanie Republiki Niemieckiej Austrii.

14.XI Rada Regencyjna przekazała Józefowi Piłsudskiemu pełnię władzy państwowej.

16.XI Telegram Józefa Piłsudskiego adresowany do przywódców państw notyfikujący powstanie państwa polskiego.

18.XI Powołano rząd Jędrzeja Moraczewskiego.

19.XI Koniec ewakuacji wojsk niemieckich z Republiki Polskiej.

Nadanie z aparatu w Cytadeli Warszawskiej depechy notyfikującej powstanie niepodległego Państwa Polskiego

22.XI Podpisanie dekretu o podstawach ustrojowych Republiki Polskiej

28.XI Wydane dekretu o zarządzeniu wyborów do Sejmu Ustawodawczego

29.XI Józef Piłsudski obejmuje urząd Naczelnika Państwa jako „Tymczasowy Naczelnik Państwa”

HYMN POLSKI

Mazurek Dąbrowskiego czyli polski hymn to pieśń patriotyczna, która została skomponowana w lipcu 1797 roku we włoskim miasteczku Reggio nell'Emilia przez Józefa Wybickiego.

Na samym początku Mazurek Dąbrowskiego był pieśnią Legionów Polskich, które stacjonowały na ziemi włoskiej, stąd odwołanie w drugiej zwrotce do miejsca stacjonowania oddziałów polskich „Z ziemi włoskiej do Polski”. W słowach mazurek znajdziemy odniesienie do polskiej historii „Jak Czarniecki do Poznania Po szwedzkim zaborze” oraz do ówczesnej współczesności „Dał nam przykład Bonaparte, Jak zwyciężać mamy”.

Były to słowa, które miały pokrzepić serca Polaków, którzy w wyniku zaborów utracili własną ojczyznę, ale w przyszłości mieli ją odzyskać u boku francuskiego sojusznika.

Najprawdopodobniej muzyka do naszego hymnu została zaczerpnięta z melodii ludowej więc trudno dziś ustalić pierwotnego autora. Oczywiście tekst autorstwa Wybickiego na przestrzeni dwustu lat uległ modyfikacji, a dziś obowiązuje wersja, którą można przeczytać poniżej. O sukcesie mazurek Dąbrowskiego niech świadczy fakt, że w niespełną dekadę od jego powstania śpiewano go już na ziemiach polskich. Przykładem tych słów niech będzie chóralne śpiewanie przyszłego hymnu przez poznaniaków w trakcie przemarszu przez miasto Legionów Dąbrowskiego 3 listopada 1806 roku. Mimo, że Mazurek Dąbrowskiego został hymnem państwowym dopiero od 26 lutego 1927, to był już śpiewany w trakcie powstań: listopadowego i styczniowego, rewolucji z 1905 roku oraz w trakcie I wojny światowej.

Mazurek Dąbrowskiego

*Jeszcze Polska nie zginęła,
Kiedy my żyjemy.*

*Co nam obca przemoc wzięła,
Szablą odbierzemy.*

*Marsz, marsz Dąbrowski,
Z ziemi włoskiej do Polski.*

*Za twoim przewodem
Złączym się z narodem.*

*Przejdziem Wisłę, przejdziem Wartę,
Będziem Polakami.*

*Dał nam przykład Bonaparte,
Jak zwyciężać mamy.*

Marsz, marsz...

*Jak Czarniecki do Poznania
Po szwedzkim zaborze,*

*Dla ojczyzny ratowania
Wrócim się przez morze.*

Marsz, marsz...

GDYŃSKI HUFIEC ZHP im. Bohaterów Gdyni uczestniczy w gdyńskich Paradach Niepodległości od samego początku. Jesteśmy dumni, że razem z innymi harcerzami możemy co roku maszerować ulicami naszego miasta i dać świadectwo naszego przywiązania do patriotyzmu. Cieszymy się niepodległością i wolnością, którą ma nasza Ojczyzna!

Z okazji tegorocznego Święta Niepodległości zapraszamy wszystkich Gdynian na DZIEŃ OTWARTY HUFCA!

Zapraszamy wszystkich - od najmłodszych do najstarszych - do odwiedzenia naszej Stancji Harcerskiej im. Roberta Baden-Powella przy ul. B. Prusa 9-11 dzisiaj, tj. 11 listopada w godzinach od 13.30 do 18.00. W tym dniu będzie można odwiedzić nas i naszą Stancję, spotkać harcerzy i wziąć udział w przygotowanych przez nich atrakcjach.

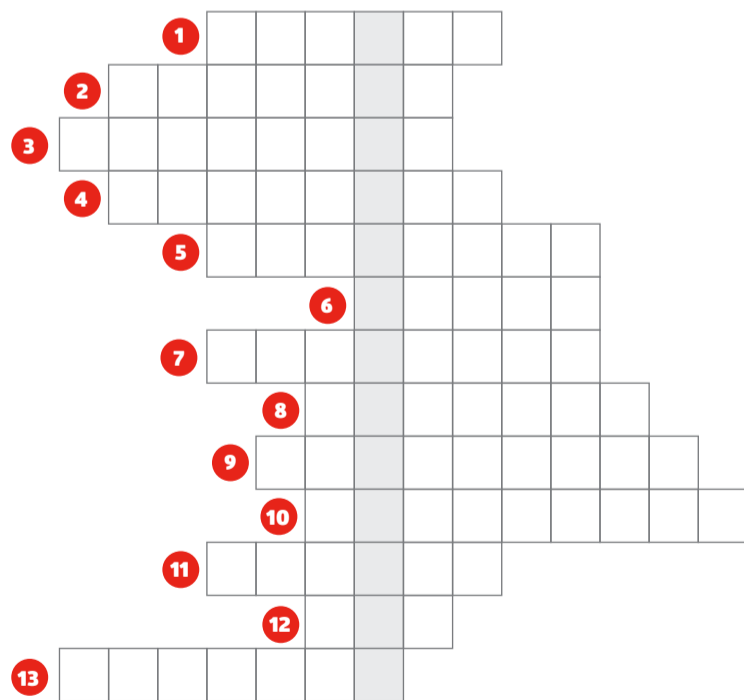
A wśród nich będą:

- harcerska grochówka z kuchni polowej
- kawiarenka z ciastem
- harcerskie ognisko
- prezentacje drużyn hufca - kroniki, proporce
- strzelnica
- zabawy we współpracy z parkiem linowym
- wystawa „15-Stu w Biegu” prezentująca ważne dla pomorskiego
- harcerstwa postacie
- wystawa „Biała Służba 1983 – 2014” obrazująca służbę pomorskich harcerzy dla Jana Pawła II.

Zapraszamy także do wzięcia udziału w krótkiej grze miejskiej organizowanej przez nasz hufiec. Start gry - między 13.00 a 14.00 przy fontannie na Skwerze Kościuszki. Gra prowadzi poprzez różne punkty do Stancji Hufca, gdzie będzie można korzystać z dalszych atrakcji.

Czuwaj! Do zobaczenia u nas! Razem, radośnie, po harcersku świętujemy Niepodległość!

KRZYŻÓWKA

- 1) Największy port morski II RP
- 2) Dzielnica Gdyni, w której mieści się Akademia Marynarki Wojennej
- 3) W tej dzielnicy Gdyni znajduje się Akademia Morska
- 4) Miesiąc, w którym obchodzimy Święto Niepodległości
- 5) Dzielnica Gdyni z Centrum Rodzinnym Witawa
- 6) Stanisław, p.o. dowódcy Łądowej Obrony Wybrzeża podczas kampanii wrześniowej
- 7) Największa pod względem liczby mieszkańców dzielnica Gdyni
- 8) Nadmorska dzielnica Gdyni z Instytutem Medycyny Morskiej i Tropikalnej
- 9) Legendarna Pani Prezydent mst. Gdynia w latach 1990-1998
- 10) Polski żaglowiec szkolny, następca Daru Pomorza to Dar...
- 11) Dzielnica Gdyni z Domkiem Zeromskiego i moło
- 12) Mała kość u ryb, czasami może utknąć w gardle
- 13) Jest efektem odzyskania Niepodległości

W naszej codziennej pracy pamiętamy i przybliżamy kolejnym pokoleniom gdyńskich harcerzek i harcerzy, wydarzenia i postacie, które na trwale zapisały się w historii naszych polskich zmaganiach o niepodległość. 11 listopada świętujemy odzyskanie niepodległości przez Polskę w roku 1918. Z historii wiemy jednak, że jeszcze nieraz przyszło potem Polakom o niepodległość walczyć. Szczególne miejsce w naszej pracy wychowawczej zajmują gdyńscy bohaterowie w harcerskich mundurach, Lucjan Cylikowski, Benedykt Porożyński, Druhny i Druhowie z Tajnego Hufca Harcerzy i wielu innych wspaniałych instruktorów. Niewielu Gdynian wie, że nasze miasto od całkowitego zniszczenia pod koniec II Wojny Światowej, z narażeniem życia uratowali właśnie harcerze z THH, w najważniejszej akcji - pod kryptonimem B-2. Gdynia ma też szczególne miejsce na kartach historii z powodu wizyty założyciela skautingu - Naczelnego Skauta Świata - gen. Roberta Baden-Powella, który jeden tylko raz odwiedził Polskę - 16 sierpnia 1933 roku, i tylko w jednym miejscu - w Gdyni, na Polance Redłowskiej spotkał się z ówczesnymi władzami państwowymi i obozującymi na Polance harcerkami i harcerzami. Na pamiątkę tamtego wydarzenia pozostały nam zdjęcia, a w miejscu spotkania stoi głaz z okolicznościową tablicą.

Czerpiemy z historii Polski i Harcerstwa Polskiego inspirację do naszej codziennej pracy wychowawczej w gromadach ruchowych i drużynach harcerskich. Wychowujemy młodych ludzi na pra-

wych, aktywnych i odpowiedzialnych obywateli w duchu wartości zawartych w Prawie Harcerskim. Najważniejsza w Harcerstwie jest bezinteresowna służba. Harcerska służba to służba Bogu - wynikająca z wiary i osobistego stosunku do duchowych wartości życia - takich jak: miłość, prawda, dobro, sprawiedliwość, wolność, przyjaźń, braterstwo; służba Polsce - z poczucia przynależności do wspólnoty narodowej i kulturowej, miłości Ojczyzny, godności narodowej, szacunku dla państwa i jego historii; służba sobie i innym - z osobistej odpowiedzialności za rozwój, poczucia odpowiedzialności za rodzinę, lokalną społeczność i kraj, także z szacunku dla innych i do świata przyrody. W naszej pracy wychowawczej kształtujemy wśród młodych ludzi cechy i postawy tradycyjnie harcerskie i jednocześnie odpowiadające wyzwaniom współczesnego świata. Kształtujemy prawość, uczciwość i życie w zgodzie z zasadami. Chcemy, aby nasi wychowankowie byli otwarci i radośni, aby byli ludźmi uczącymi się, czyli gotowymi na zmiany. Stawiamy na dzielność, zaradność i dbanie o zdrowie ciała i ducha.

GDYŃSKI HUFIEC ZHP jest kontynuatorem ponad 85-letniej historii działalności harcerskiej na terenie naszego miasta. Jesteśmy wspólnotą zrzeszającą podstawowe jednostki organizacji, tj. gromady ruchowe, drużyny harcerskie, starszoharcerskie, wędrownicze i kręgi instruktorskie, w liczbie ponad 500 osób.

Organizator
Gdynskich
Urodzin
Niepodległej:

Redaktor gazety niepodległościowej: Adam Stankiewicz

Organizator dziękuje wszystkim partnerom, instytucjom i przyjaciołom, którzy wsparli to wydarzenie.